

ЗДАЦЬ ЭКЗАМЕНЫ НА „ВЫДАТНА“ І „ДОБРА“!

Наступіла адказнейшая пара ў жыцці студэнтаў нашага ўніверсітэта—вясенняя экзаменацыйная сесія.

Ужо некалькі дзён ідуць экзамены на геалага-геаграфічным і біялагічным факультэтах, на другім курсе юрыдычнага факультэта і чацвёртым курсе аддзялення журналістыкі, а таксама ў групах хіміка, якія рыхтуюцца да вытворчай практыкі. На астатніх факультэтах і аддзяленнях экзаменацыйная сесія пачнецца праз некалькі дзён.

Першыя дні сесіі паказалі, што большасць студэнтаў сур'ёзна рыхтуецца да экзаменаў. Аб гэтым гаворыць хача-б прыклад студэнтаў IV курса хіміка Г. Залескай, Э. Шараваравай, Ю. Цярэнцэва і М. Некрасавай, якія здалі чатыры экзамены і па ўсіх прадметах атрымалі выдатныя адзнакі. На «выдатна» здаюць экзамены многія студэнты біялагічнага і геалага-геаграфічнага факультэтаў, а таксама IV курса аддзялення журналістыкі.

Ніколі не трэба забываць, што экзаменацыйная сесія—сур'ёзнайшая правёрка работы ўсяго калектыву ўніверсітэта.

Сёлага экзаменацыйная сесія пачалася якраз у той час, калі партыя і ўрад у сваім прывітанні Маскоўскаму ўніверсітэту з выпадку яго 200-годдзя яшчэ раз падкрэслілі, што «усе вышэйшыя навучальныя ўстановы краіны закліканы рыхтаваць актыўных будаўнікоў камуністычнага грамадства, выхаваных у духу вялікіх ідэй марксізма-ленінізма, валодаючых сучаснымі навуковымі ведамі і шырокім грамадска-палітычным круглядам, здольных вырашаць задачы далейшага тэхнічнага і культурнага прагрэсу ў нашай краіне, няўхільна павышаць ролю савецкай навукі ў развіцці народнай гаспадаркі, нястомна змагацца за ўмацаванне магутнасці Савецкай сацыялістычнай дзяржавы». Каб забяспечыць гэтыя высокія патрабаванні, Міністэрства вышэйшай асветы СССР прыняло рашэнне з лета 1955 года выносіць на сесіі не больш пяці экзаменаў. Гэта нармальнае напружанне студэнтаў, дасць ім магчымасць глыбока вывучаць асноўныя прадметы.

Нармальны ход сесіі ў многім залежыць ад правільнай арганізацыі экзаменаў. Яны павінны пачы-

нацца дакладна ў вызначаны час і праходзіць па загадзя складзенаму графіку. Пры гэтым нельга дапускаць здачы экзаменаў раней чым залікаў. А ў нас ужо мела месца падобныя факты. Студэнты IV курса аддзялення журналістыкі Л. Уружнікава, І. Дабралюбаў і Т. Сарока, карыстаючыся бескантрольнасцю дэканата, здаюць экзамены ў той час, калі яшчэ не здадзены залікі.

Неадкладная задача кафедраў ўніверсітэта—у бліжэйшыя дні выпрацаваць адзіны характар патрабаванняў пры зацверджанні пытанняў у экзаменацыйных білетах. Трэба таксама абмеркаваць работу выкладчыкаў па арганізацыі кантролю над самастойнай работай студэнтаў. Да гэтай работы трэба прыцягнуць і загадчыкаў кабінетаў, і лабарантаў, і аспірантаў. Толькі некаторыя кафедры (прафесара т. Вінберга, дацэнтаў тт. Дзяменцева, Сцяпанова і Рагозіна) пачалі гэтую работу. Аднак на астатніх кафедрах амаль нічога не робіцца, каб устанавіць кантроль за падрыхтоўкай да экзаменаў.

Вялікую дапамогу грамадскім арганізацыям факультэтаў у часе сесіі павінен аказаць насценны друк. Задача газет—аператыўна інфармаваць факультэты аб ходзе сесіі, расказваць аб вопыце лепшых студэнтаў і груп, жорстка крытыкаваць і высмейваць гультаёў і парушальнікаў дысцыпліны. Ні адзін факт правалу экзамена тым або іншым студэнтам не павінен застацца па-за ўвагай як насценнага друку, так і камсамольскіх і профсаюзных арганізацый факультэтаў.

З кожным годам растуць патрабаванні, якія прад'яўляюцца да спецыялістаў ва ўсіх галінах навукі, народнай гаспадаркі і культуры. Вось чаму на экзаменах павінна быць высокая, але справядлівая патрабавальнасць да студэнтаў. Ні ў якім выпадку нельга дапускаць лібералізму пры ацэнцы ведаў студэнтаў.

Няма сумнення, што студэнты ўніверсітэта прыкладуць усе намаганні да таго, каб здаць экзамены толькі на «выдатна» і «добра». Высокія адзнакі—гэта лепшы адказ на клопаты партыі і ўрада аб савецкай моладзі.

Узорна правядзем экзаменацыйную сесію!

Да новых поспехаў, таварышы!

Адзінадушная падпіска на новую Дзяржаўную пазыку

Студэнты, прафесарска-выкладчыцкі састаў і ўсе работнікі ўніверсітэта з вялікім задавальненнем сустралі вестку аб выпуску новай Дзяржаўнай пазыкі развіцця народнай гаспадаркі СССР (выпуск 1955 года).

Адрозна-ж пасля паведамлення аб выпуску пазыкі на ўсіх факультэтах пачалася падпіска. Ву-

чоныя, выкладчыкі, студэнты і работнікі ўніверсітэта з радасцю падпісваліся на новую пазыку, каб сваімі сродкамі садзейнічаць далейшаму развіццю і ўмацаванню народнай гаспадаркі нашай сацыялістычнай Радзімы.

Падпіскай на пазыку ахоплен усе калектывы ўніверсітэта.

НАВУКОВАЯ СЕСІЯ

Днямі адбылося пленарнае пасяджэнне навуковай сесіі нашага ўніверсітэта, прысвечанае 200-годдзю Маскоўскага ўніверсітэта. У прэзідыум былі запрошаны выхаванцы Маскоўскага ўніверсітэта, якія цяпер працуюць у нас,—прафесары Г. Г. Вінберг, Н. Ф. Ермоленка і А. Д. Мышкіс.

Удзельнікі пасяджэння праслухалі даклад прарэктара Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Леніна тав. Пявэцэва «Двухсотгоддзе Маскоўскага ўніверсітэта—свята савецкай навукі».

З успамінамі аб Маскоўскім ўніверсітэце, яго навуковых школах і лепшых традыцыях выступілі цёпла сустраўшы прафесары Г. Г. Вінберг і А. Д. Мышкіс.

Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

За сталінскія КАДРЫ

Орган партбюро, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцова Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна

№ 12 (225)

Пятніца

20

М А Я

1955 г.

Цана 20 кап.

Экзаменацыйная сесія—наша справаздача перед соцыялістычнай Радзімай

★

ТРЫВАЛЫЯ ВЕДЫ

Паспяхова здаюць экзамены студэнты біялага-глебавага факультэта.

На 4 курсе аддзялення біялогіі 18 студэнтаў на «выдатна» здалі экзамен па палітэканоміі, астатнія студэнты атрымалі добрыя адзнакі.

Як заўсёды, глыбокія і трывалыя веды паказваюць на экзаменах студэнты-выдатнікі А. Дзязюшка, Б. Чэчуга, Н. Рагозіна.

Добрых вынікаў дабіліся і трэцякурснікі глебавага аддзялення. Экзамен па дарвінізму, які нядаўна праходзіў, большасць студэнтаў здала на «выдатна». Сярод выдатнікаў студэнты Н. Хоз, М. Рахуба, Н. Раманенка.

* * *

Студэнты IV курса аддзялення журналістыкі ўжо здалі экзамены па гістарычнаму матэрыялізму і палітэканоміі. Амаль усе яны паказалі глыбокае веданне прадметаў.

Выдатныя адзнакі па абодвух прадметах атрымалі А. Захарэнка, А. Мальдзіс, М. Варчэня, Т. Крачкоўская і другія.

Характэрна, што ў гэтую сесію большасць студэнтаў прыходзіць на экзамены з глыбокім веданнем як лекцыйнага матэрыялу, так і першакрыніц.

В. МІЦКЕВІЧ.

★ ★ ★

На геолога-географічным факультэце

Экзаменацыйная сесія на геалага-геаграфічным факультэце ў самым разгары. Амаль усе курсы заканчваюць здачу экзаменаў па грамадскіх дысцыплінах. Студэнты IV курса аддзялення геаграфіі на гэтых днях здавалі экзамены па гістарычнаму матэрыялізму. Успэўна, з глыбокім веданнем матэрыялу адказалі студэнты Т. Бабок, А. Бойка, Л. Дрожжа, В. Юзвюк. Экзамінатар застаўся задаволеным іх адказамі. Усе студэнты-чацвертакурснікі паказалі глыбокае веданне марксіска-ленінскай навукі. На гэтым курсе няма яшчэ ні адной здавальняючай адзнакі. Большасць студэнтаў здала экзамены на «выдатна».

Ад чацвертакурснікаў-географаў не адстаюць і геологі. Яны таксама паспяхова здалі экзамен па гістарычнаму матэрыялізму з выдатнымі і добрымі адзнакамі. На IV курсе геалогіі прайшлі таксама экзамены па палітэканоміі, тэхніцы бяспекі і метадах пошукаў і разведкі карысных выкапняў. На ўсіх экзаменах студэнты трымаліся ўпэўнена, давалі падрабязныя і грунтоўныя адказы.

Экзамены ў чацвертакурснікаў паказваюць, што студэнты сур'ёзна і ўдумліва рыхтуюцца да іх, упарта і настойліва авалодваюць ведамі.

Аднак не на ўсіх курсах геалага-геаграфічнага факультэта экзамены праходзяць паспяхова. Другі курс аддзялення геаграфіі здаваў нядаўна экзамен па курсу асноў марксізма-ленінізма. З усяй сур'ёзнасцю рыхтаваліся да гэтага экзамену студэнты Л. Альшакова, С. Зайко і Паўловіч. Яны ўважліва вывучылі свае канспекты, першакрыніцы, прапрацавалі неабходную дадатковую літаратуру. І вынікі былі добрыя. Гэтыя таварышы заслужана атрымалі выдатныя адзнакі.

Не так, відаць, падыйшлі да экзаменаў студэнты Е. Гарбацэвіч, В. Раманоўскі, Т. Пігулайніна. Здавальняючыя адзнакі, атрыманыя гэтымі таварышамі, гавораць аб несур'ёзнай падрыхтоўцы, абыходных адносінах да экзаменаў.

Не лепш справы абстаюць і на I курсе таго-ж аддзялення. Тут трое студэнтаў (Л. Дзямідава, А. Крук, Н. Мурашкіна) атрымалі здавальняючыя адзнакі, а С. Станкевіч — незадавальняючую.

Гэтыя трывожныя факты павінны стаць прадметам абмеркавання камсамольскіх арганізацый курсаў.

М. ВАЦІС.

Стварыць студэнтам неабходныя ўмовы

На сумесным пасяджэнні прафкома і камітэта камсамола нядаўна было разгледжана пытанне аб падрыхтоўцы да экзаменацыйнай сесіі. З дакладам выступіў начальнік навуковай часткі ўніверсітэта тав. Гуцаў. Ён адзначыў, што згодна загаду Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР у гэтую сесію на ўсіх курсах ўніверсітэта колькасць экзаменаў скарачана да пяці. Апрача таго, перагледжаны і скарачаны праграмы па спецыяльных прадметах, з'явіліся новыя стабільныя падручнікі па неспецыяльных дысцыплінах. Разам з гэтым павышаецца патрабавальнасць да студэнтаў, якія атрымалі магчымасць больш старанна рыхтавацца да экзаменаў.

Зараз у цэнтры ўвагі стаіць пытанне аб наладжванні нармальнай работы чытальнай залы, бібліятэкі, кабінетаў. Тав. Гуцаў адзначыў, што многія лабаранты ўсё яшчэ з халадком адносяцца да сваіх абавязкаў, рэдка бываюць у кабінетах і лабараторыях, што прымушае студэнтаў часамі шукаць іх. У многім вінаваты і самі студэнты. Так, напрыклад, некаторыя студэнты займаюць у чытальнай зале па некалькіх месцах, а самі гуляюць большую частку дня, у той час, як другім няма дзе займацца. Не прыстасаваны для заняткаў і ленінскія куткі ў інтэрнатах.

Перад рэктаратам і грамадскімі арганізацыямі ўніверсітэта стаіць задача — неадкладна стварыць нармальныя ўмовы для работы студэнтаў у перыяд экзаменацыйнай сесіі.

Навуковая частка ўніверсітэта прыняла рашэнне прадоўжыць час работы кабінетаў, чытальнай залы. Будзе арганізавана другая чытальная зала ў аўдыторыі № 30 і чытальная зала на фізіка-матэматычным факультэце.

Грамадскія арганізацыі ўніверсітэта павінны дапамагчы рэктарату размеркаваць і замацаваць за курсамі на час сесіі асобныя аўдыторыі, дзе студэнты маглі-б рыхтавацца да экзаменаў, наладзіць рэгулярнае дзяжурства ў ленкутах інтэрнатаў і ў калідорах ўніверсітэта.

На некаторых факультэтах ужо пачаліся экзамены. Першыя вынікі гавораць аб тым, што асноўная маса студэнтаў добра падрыхтавалася да экзаменаў, паказвае глыбокія і трывалыя веды. Але сустракаюцца і такія студэнты, якія нерэгулярна працавалі на працягу года, дрэнна рыхтаваліся да экзаменаў. Так, на біялага-глебавым факультэце студэнтка Міцко, на геалага-геаграфічным—студэнтка Марцінчык атрымалі незадавальняючыя адзнакі па замежнай мове.

Пры вывучэнні матэрыялу студэнты яшчэ дрэнна выкарыстоўваюць наглядныя дапаможнікі, што адмоўна сказваецца на засваенні курса.

Выступіўшыя затым студэнты расказалі аб падрыхтоўцы да экзаменаў на асобных курсах і ў групах. Было ўнесена многа прапаноў па палепшэнню падрыхтоўкі студэнтаў да летняй экзаменацыйнай сесіі.

Г. ВАСКАБОЙНІКАВА.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Паляпшаць матэрыяльна-тэхнічную базу ўніверсітэта

Днямі адбыўся адкрыты партыйны сход ўніверсітэта з пытаннем аб стане і мерах паляпшэння матэрыяльна-тэхнічнай базы ўніверсітэта. З дакладам выступіў прарэктар па адміністрацыйна-гаспадарчай частцы т. Бярэзін.

Як дакладчык, так і выступавшыя ў спрэчках таварышы адзначылі, што нягледзячы на пабудову двух інтэрнатаў, арганізацыю сталовай, будаўніцтва біялагічнай станцыі на возеры Нарач і пераабсталяванне пад жыллё дома па Маскоўскай вуліцы, вучэбна-навуковая база і жыллёвы фонд ўніверсітэта далёка не адпавядаюць узрослым патрэбнасцям. Недахоп вучэбных памяшканняў з'яўляецца сур'ёзнай перашкодай для далейшага развіцця вучэбнай і навуковай дзейнасці ўніверсітэта. З-за адсутнасці жылля для прафесарска-выкладчыцкага саставу ўніверсітэт не можа запрашаць на пастаянную работу кваліфікаваныя кадры.

Наўныя вучэбныя і жыллыя памяшканні ўніверсітэта вельмі запушчаны і патрабуюць сур'ёзнага рамонту. У вучэбных карпусах няма праточна-выцяжнай вентыляцыі. Асабліва ў непрыглядным стане корпус фізмата. Тут у многіх месцах абвалілася тынкоўка, прышла ў нягоднасць электраправодка. Дахі над вучэбнымі карпусамі паіравалі і працякаюць, месцамі нават пагнілі бэлькі, у выніку чаго ў радзе аўдыторый часта зрываюцца заняткі. На працягу мінулай зімы ў аўдыторыях і жылых памяшканнях было халодна таму, што адміністрацыйна-гаспадарчая частка не здолела дабіцца своечасовай дастаўкі вугалю і забеспячэння бесперабойнай работы кацельных.

Вельмі ў дрэнным стане жыллыя памяшканні ўніверсітэта, дзе амаль зусім не праводзіліся рамонтныя работы. У выніку гэтага ў дамах па Маскоўскай і вуліцы Кірава былі нават абвалы столі, паўсямесна прышлі ў нягоднасць печы. З пяці баракаў, якія маюцца ва ўніверсітэце, у трох нават немагчыма вытварыць рамонт. Іх проста трэба спісаць на злом.

Нягледзячы на такое цяжкае становішча з жылым фондам, ва ўніверсітэце за пасляваенны перыяд пабудаван толькі адзін 30-кватэрны жылы дом, які павінен уступіць у строй у канцы гэтага года.

За апошнія гады для студэнтаў ўніверсітэта пабудаваны два добраўпарадкаваныя інтэрнаты на Бабруйскай вуліцы. Таксама добрыя інтэрнаты па вуліцах Кірава і Свердлова. Астатнія ж інтэрна-

ты вельмі дрэнна абсталяваны і патрабуюць капітальнага рамонту. У інтэрнаце па Нямізе трэба паставіць новыя рамы і перакрыці, перакласці печы, зрабіць атынкаўку, пабелку і афарбоўку ўсяго памяшкання. Інтэрнат-жа, размяшчаны па Рэволюцыйнай вуліцы, зусім не прыгодзен да жыцця, і яго проста трэба закрыць.

На сходзе было адзначана, што гаспадарчая частка яшчэ не поўнасна падначаліла ўсю сваю работу патрабаванням вучэбна-навуковай працы. Прадэктар т. Бярэзін не дабіўся навадзення цвёрдага парадку і належнай працоўнай дысцыпліны сярод гаспадарнікаў. Партыйная арганізацыя адміністрацыйна-гаспадарчай часткі таксама не ўдзяляе патрэбнай увагі палітыка-выхаваўчай рабоце сярод работнікаў гаспадарчага апарата. Частыя выпадкі п'янства і недысцыплінаванасці камандантаў і другіх работнікаў не сталі прадметам абмеркавання ў партыйнай і профсаюзнай арганізацыях.

Замест таго, каб поўнасна прызнаць віну за адсутнасць патрэбнай дысцыпліны сярод гаспадарнікаў, т. Бярэзін стаў на абарону каманданта корпуса «А» па Бабруйскай вуліцы Бекіна, аб якім ўніверсітэцкая газета «За сталінскія кадры» пісала, як аб п'яніцы і грубіяну. Пры гэтым т. Бярэзін спрабаваў сцвярджаць, што газета выступіла не супроць дрэнных наводзін каманданта, а быццам-бы супроць прапукной сістэмы, чаго не было на самай справе.

Нашы гаспадарнікі, заявіла выступіўшая ў спрэчках т. Красуцкая, дрэнна клапоціцца аб чыстаце і парадку як у вучэбных карпусах, так і ў студэнцкіх інтэрнатах. Большасць прыбыральшчыц несвоечасова праводзіць уборку і наогул бывае на рабоце не больш двух-трох гадзін. Гэта вынік таго, што адміністрацыйна-гаспадарчая частка дрэнна падбірае свае кадры, не вядзе з імі ніякай работы.

Столяр т. Васерман крытыкаваў работнікаў адміністрацыйна-гаспадарчай часткі за нераспарадзіцельнасць і бескантрольнасць, прывёў прыклады безгаспадарчага расходвання лесаматэрыялаў і няпланаванага правядзення рамонту.

Мы штогод, гаварыў ён, рамантуем адны і тыя-ж аўдыторыі і кабінеты, а яны ўсё ў непрыглядным стане. Чаму гэта так? Ды проста таму, што мы не робім галоўнага — не рамантуем дахі, якія даўно працякаюць. Вада залівае памяшканні, зводзіць на нішто рамонтныя работы.

Тав. Марчанка ў сваім выступленні адзначыў, што работнікам прафкома вельмі часта прыходзіцца сутыкацца з работай адміністрацыйна-гаспадарчай часткі. Аднак у большасці выпадкаў усе іх патрабаванні аб палепшэнні культурна-бытавых умоў застаюцца няздзейсненымі. Характэрны такі факт. У лабараторыі біяфака не было вентыляцыі, і студэнтам прыходзілася працаваць у вельмі цяжкіх умовах. Тав. Бярэзін адмовіўся зрабіць тую-небудзь, каб наладзіць вентыляцыю. Толькі выпадкова потым было выяўлена, што ў гэтай лабараторыі ёсць і выцяжная шафа, і матор да яе. Дастаткова было ўключыць рубільнік, каб лабараторыя добра праветрывалася. Асюль напашваецца вывад, што гаспадарнікі надчас нават не ведаюць, дзе і якое ёсць абсталяванне. Гэта яшчэ раз гаворыць аб іх безважлівасці да ўмоў вучобы і жыцця студэнтаў.

Аб слабай рабоце партарганізацыі адміністрацыйна-гаспадарчай часткі гаварыў сакратар партыйнага бюро ўніверсітэта т. Ігнаценка.

У адзінадушна прынятым рашэнні партыйны сход абавязаў работнікаў адміністрацыйна-гаспадарчай часткі і прарэктара т. Бярэзіна забяспечыць безумоўнае выкананне плана паляпшэння матэрыяльна-тэхнічнай базы ўніверсітэта. Правесці ў строга ўстаноўленыя тэрміны работы па капітальнаму рамонту вучэбных карпусоў, біялагічнай станцыі «Чырвонае ўрочышча», лабараторый, жылых дамоў і студэнцкіх інтэрнатаў па Нямізе, Свердлова і Кірава. У бліжэйшы час пабудаваць каля корпуса фізмата стадыён ручных гульняў, адрамантаваць спартыўную пляцоўку юрыдычнага факультэта.

Рашэнне абавязвае загадчыка гаспадарчай т. Тоўстарава карэнным чынам палепшыць работу па падтрыманню чыстаты і парадку як у памяшканнях, так і на тэрыторыі ўніверсітэцкага гарадка. Партбюро адміністрацыйна-гаспадарчай часткі (сакратар т. Куранатава) прапанавана ўдзяляць больш увагі палітыка-выхаваўчай рабоце сярод гаспадарнікаў, часцей абмяркоўваць на партыйных сходах пытанні аб стане гаспадаркі ўніверсітэта, дысцыпліны і культуры работнікаў гаспадарчай часткі.

Партыйнаму бюро ўніверсітэта ўказана на неабходнасць больш удзяляць увагі рабоце адміністрацыйна-гаспадарчай часткі, дабіцца безумоўнага выканання прынятых рашэнняў на пытаннях гаспадарчай работы.

ПОСПЕХ ДЫПЛАМАНТА

«Аб зборніку К. Сіманава «Сябры і ворагі» — так называлася работа, якую Міхаіл Мушыніскі выканаў у гуртку рускай літаратуры, будучы яшчэ першакурснікам. Нягледзячы на тое, што гэта быў першы крок Міхаіла, работа яго атрымала на гарадскім аглядзе станоўчую ацэнку.

Мушыніскі працягваў працаваць у гуртку рускай літаратуры на II і III курсах. Пад кіраўніцтвам выкладчыкаў Р. Б. Паінай і Ф. І. Кулішова ім быў напісан цэлы рад работ, якія кожны раз вылучаліся на ўніверсітэцкіх і гарадскіх аглядах. Высока былі ацэнены работы «Пушкін і Пісарэў», «Роля Пісарэва ў літаратурнай барацьбе 60-х гадоў», «Некрасаў — літаратурны крытык».

На IV курсе Мушыніскі зацікавіўся сатырай В. Маякоўскага. Ён запісаўся ў гурток па вывучэнню творчасці вялікага паэта сучаснасці. Жадаючы больш грунтоўна вывучыць які-небудзь адзін бок паэзіі В. Маякоўскага, Міхаіл рашыў распрацаваць тэму «Аб пераадоленні перажыткаў капіталізму ў свядомасці савецкіх людзей». У аснову работы былі пакладзены вершы першай паловы 20-х гадоў.

І тут Мушыніскі нечакана пацярпеў няўдачу. Хоць і быў вопыт самастойнай работы, усё-ж яму не ўдалося цалкам справіцца са складанай тэмай. Даклад спраўдліва крытыкавалі.

Міхаіл не разгубіўся і не паркуўдзіўся на таварышаў за

крытыку, а яшчэ больш упарта пачаў працаваць. Да канца IV курса была амаль занавана напісаная работа. На гарадскім аглядзе студэнцкіх навуковых работ даклад аднеслі да 1-ай катэгорыі. Аўтар быў узнагароджан Граматай Міністэрства культуры СССР.

— Працягвайце працаваць над гэтай тэмай і далей, — прапанавалі на V курсе Міхаілу яго навуковы кіраўнік.

Мушыніскі і сам думаў аб гэтым. І вось сатыра Маякоўскага стала тэмай яго дыпломнага даследавання.

Кожны дзень можна было бачыць у чытальнай зале за адным і тым-жа сталом Міхаіла. Юнак працаваў упарта, з цяжкім. Ён імкнуўся прасачыць, як Маякоўскі-сатырык працягваў лепшыя традыцыі Гогаля, Салтыкова-Шчэдрына, Некрасава. Быў зроблен параўнаўчы аналіз сучаснікаў Маякоўскага ў галіне сатыры і яго паслядоўнікаў.

Адзін найбольш аб'ёмісты раздзел ў дыпломнай рабоце ён прысвёціў мастацкім асаблівасцям сатыры Маякоўскага.

— У рабоце над дыпломнай, — гаворыць Міхаіл Мушыніскі, — мне вельмі дапамаглі заняткі ў гуртку. Я думаю, што добрую дыпломную работу можна напісаць толькі тады, калі над ёй папрацуеш два-тры гады.

Некалькі дзён назад Міхаіл з поспехам абараніў сваю дыпломную работу. Яму пастаўлена адзнака «выдатна».

А. БАЛАШ.

САМАДЗЕЙНАСЦЬ ФІЗМАТА

— Мадэранэска. Выконвае танцавальныя калектывы фізіка-матэматычнага факультэта, — аб'яўляе невысокая дзяўчына. Цішыня залы ў тую-ж мінуту парушаецца гомам апладысmentaў. Нарэшце яны сціхаюць, і вясёлыя, задорныя гукі баяна запаўняюць залу. Усё хутчэй і хутчэй мігаюць на сцэне пары.

Гледачы прыўзнямаюцца з месца, каб лепш было відаць, каб не прапусціць ніводнага руху. Нехта з задавальненнем гаворыць суседу:

— Здрава! Малайцы!

А пары кружацца, разыходзяцца і вольна, прыгожа пераплятаючыся, замілігацеля на сцэне стракатая змейка.

Многа разоў выклікаюць гледачы выканаўцаў і крычаць гучнае «біс». Танец змяняе песня. Задуманна лясца мелодыя «Салдацкага вальса»:

Снежныя сибірскія белыя поля,

С дзетства сэрцу блізкая руская земля...

Добра спявае Галя Шытохіна. Яна ўводзіць слухачоў на далёкую граніцу, дзе стаіць баецпагранічнік, пільна вартуючы савецкія рубяжы. Проста, але вельмі пераканаўча гучаць словы:

«Я вернусь к невесте в милые края.

Верю, знаю, что родная ждет меня...

А на сцэне ўжо струнны аркестр, якім кіруе Іван Канап'янік. Аркестр састаіць з дзесяці чалавек і заўсёды выступае на факультэцкіх вечарах.

Шэраг цікавых нумараў паказаў фізіка-матэматычны факультэт на аглядзе мастацкай сама-

дзейнасці ўніверсітэта. Шмат давалася папрацаваць студэнтам у гуртках і асабліва кіраўнікам, камсамольцам-актывістам Рэні Хмыль, Івану Канап'яніку, Аркадзію Рудому і Еўгенію Гаркаваму. Але затое прыемна бачыць, што работа ў гуртках не прайшла дарэмна.

Надрэнных поспехаў дабіўся мужчынскі квінтэт, у склад якога ўваходзіць А. Патаповіч, В. Івашкевіч, І. Русецкі, А. Чарняўскі, Г. Бычэнка. На заключным аглядзе мастацкай самадзейнасці ён выканаў песню «Шумі, штормовая волна» і атрымаў высокую ацэнку журы.

...Зноў на сцэне пара танцоўраў. Гэта Рэня Хмыль і Вальтэр Крэмес. Яны выконваюць польскі народны танец «Кракавяк». Чоткасць рытма, зладжанасць і лёгкасць у выкананні выклікаюць задавальненне гледачоў.

Высокую ацэнку на аглядзе заслужыла жаночая вакальная група III курса, якая выканала «Московские огни» Дунаеўскага.

Ніжэй сваіх магчымасцей выступіў хор, якім кіруе студэнт I курса Пётр Сазанчук. Пры падрыхтоўцы да агляду з'явілася многа цяжкасцей — студэнты займаліся ў розных карпусах і ў розны час. Былі выпадкі, калі рэпетыцыю наведвала толькі палавіна ўдзельнікаў хора. Адсюль і дрэнны вынік.

Вялікая віна ў гэтым кладзецца на факультэцкае камсамольскае бюро, уся дапамога якога зводзіцца толькі да таго, што аб'яўляецца дзень рэпетыцыі. Вядома, што такія «метады» дапамогі не могуць даць станоўчых вынікаў.

С. ТАМАРЫНА.

Чулы і патрабавальны таварыш

Настойлівасць і чуласць, справядлівасць і патрабавальнасць да сябе і сваіх таварышаў — вось тыя рысы, якія вылучаюць камсамолку II курса аддзялення матэматыкі Марыю Пятровіч сярод аднакурснікаў.

У гэтым годзе яна адзінадушна была выбрана сакратаром курсавога бюро. І з першых-жа дзён сваёй работы камсамольцы адчувалі, што не памыліліся, выбраўшы Марыю сваім вайаком.

Перш чым правесці якое-небудзь мерапрыемства на курсе, яна глыбока прадумвае яго, раіцца з выкладчыкамі, са сваімі таварышамі на курсе. Па яе ініцыятыве быў арганізаван і праведзен курсавы вечар на тэму: «Новая тэхніка на будоўлях коммунизма». Але Марыя не толькі добры арганізатар, а і чулы таварыш. Калі ў групе захварэла адна студэнтка, Марыя часта наведвала яе разам з аднакурснікамі

і заўсёды дапамагала ў вучобе.

Марыя добра вучыцца. Яна ўдзяляе многа ўвагі самастойнай рабоце над першакрыніцамі сістэматычна рыхтуецца да практычных заняткаў, заўсёды актыўна выступае на семінарах. Мы ганарымся тым, што наш камсамольскі сакратар служыць прыкладам для другіх студэнтаў.

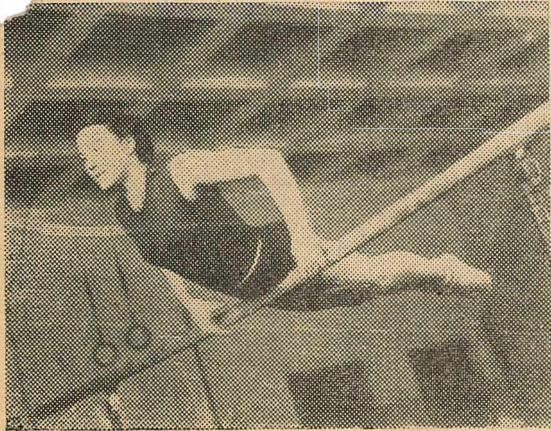
А. ЧАЙКА,

студэнтка II курса аддзялення матэматыкі.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

Павышаць спартыўнае майстэрства

Напружаны і цікавы жыццём жыве спартыўны калектыў нашага ўніверсітэта. Прайшоўшыя спаборніцтвы паказалі, што ўніверсітэцкія фізкультурнікі па многіх відах спорту з'яўляюцца

мацнейшымі сярод студэнцкіх калектываў Мінска, а асобныя ўдзельнікі з поспехам могуць змагацца за ганаровае званне чэмпіёнаў Беларусі. Гэта патрабуе ад нашых студэнтаў-спартсменаў найвышэйшага палепшання свайго майстэрства, а ад амадскіх арганізацый ўніверсітэта—большай увагі да масавасці спорту.

Секцыя фехтавання, якая працуе ва ўніверсітэце першы год, ужо дала шэраг здольных фех-

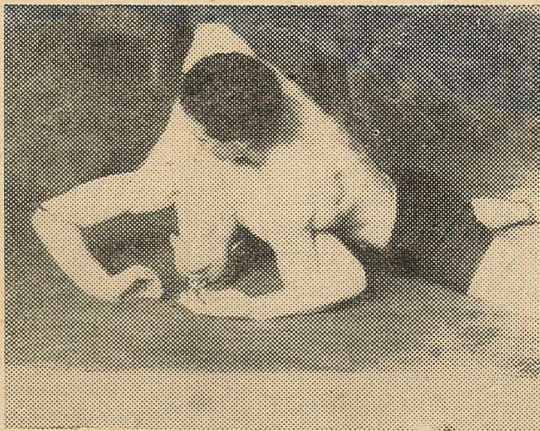
тавальшчыкаў, дастойных сапернікаў мацнейшых рапірыстаў і эспадраністаў рэспублікі. Баскетбольная каманда ўніверсітэта ў зімовым першынстве БССР заняла трэцяе месца. Студэнткі Шэхова і Патаповіч паспяхова выступалі ў гімнастычным многабор'і па праграме майстроў, а студэнтка IV курса фізіка-матэматычнага факультэта І. Загорская зусім нядаўна значна перавысіла норму майстра спорту па стральбе, пакінуўшы далёка за сабой мацнейшых стралкоў рэспублікі. Многае зрабілі для павышэння спартыўнага майстэрства студэнтаў нашы трэнеры і выкладчыкі кафедры фізкультуры і спорту. Так, удзельнікі лыжнай секцыі з любоўю гавораць аб сваім трэнеры В. Нікіціне, які здолеў зрабіць лыжную

каманду ўніверсітэта адной з мацнейшых у Мінску.

* * *

10 і 11 мая на стадыёне «Дынамо» было праведзена першынство ўніверсітэта па лёгкай атлетыцы. У выніку спаборніцтва было устаноўлена 9 новых рэкордаў ВУЗа. Т. Блахіна (філфак) і Л. Увараў (гістфак) палепшылі рэкорды ў бегу на 200 м з вынікамі 29,4 сек. і 24,2 сек.; Арлоў (гістфак) у бегу на 400 м паказаў час 53,1 сек., В. Кіслік (геафак) і І. Дабралюбаў (філфак) пабілі рэкорды на 800 і 5000 м з часам 2 мін. 03,4 сек. і 16 мін. 57,2 сек., Г. Васілеўскі (гістфак) і Т. Жуніна (геафак) палепшылі рэкорды ў штурханні ядра. Іх вынікі 12,00 м і 10 м 70 см.

Былі палепшаны таксама рэкорды ў мужчынскай і жаночай эстафеце 4×100 м. Гістфакаўцы А. Паўлючэнка, В. Ціток, Л. Увараў і І. Арлоў

паказалі час 46,4 сек. Жанчыны фізмата Ярымовіч, Байко, Патапенка і Навічонак пранеслі эстафету за 57,4 секунды. Пераможцамі ў асобных відах спаборніцтва выйшлі Станішэўскі (хімфак), Чэмырыцкі і Недасекава (філфак), Гарохава і Лаўрыновіч (геафак), Паўлючэнка і Ціток (гістфак) і рад іншых спартсменаў.

Першае месца заняла каманда гістарычнага факультэта, другое—фізіка-матэматычнага і трэцяе—геолага-геаграфічнага факультэтаў.

Паказчыкі гэтых спаборніцтваў далі магчымасць падвесці вынікі 3-й круглагадавай спартакіяды, праводзімай унутры ўніверсітэта. На першае месца выйшаў калектыў геолага-геаграфічнага факультэта, на другое—фізматаўцы. Трэцяе месца заваявалі спартсмены хімічнага факультэта.

А. УХАНАУ.

На здымках: 1. Студэнтка Патаповіч выконвае практыкаванне на брусьях.

2. Майстар спорту Загорская рыхтуецца да стральбы.

3. Барцы Беркаў і Жукаборскі адпрацоўваюць новы прыём.

На першынство ўніверсітэта

Нядаўна закончыліся спаборніцтвы на першынство ўніверсітэта па акрабатыцы, мастацкай і спартыўнай гімнастыцы, у якіх удзельнічала 75 чалавек. 61 спартсмен выканаў разрадных нарматывы.

Спаборніцтвы пачаліся выступленнямі акрабатаў. Але ў іх удзельнічала вельмі мала спартсменаў, і першынство па гэтаму віду спорту не прыняло вострай барацьбы.

Па мастацкай гімнастыцы лепшага выніку дабіліся Э. Шараварава, якая набрала 71, 70 балаў, і Р. Хмыль, заняўшая 2-ое месца. Абедзве яны выступалі па 2-му разраду.

Затым пачаліся выступленні юнакоў і дзяўчат па III разраду спартыўнай гімнастыкі. Пасля вольных практыкаванняў спартсмены пераходзяць на снарады, свабодна і лёгка выконваюць практыкаванні на кані, перакладзіне, кольцах, брусьях (жанчыны выконваюць практыкаванні на апорных скачках і на раўнавагу). Сярод дзяўчат лепшай аказалася Майя

Чэрэпкіна (фізмат), якая вышла пераможцай і ў першынстве ВДУ горада Мінска. Другое месца заняла Т. Янчанка (гістарычны факультэт). У мужчын перамогу атрымаў студэнт юрыдычнага факультэта Маісееў.

Па II разраду пасля ўпартай барацьбы на першым месцы аказалася Т. Васілеўская (хімфак). Другое і трэцяе адпаведна занялі Е. Шышмінцава і К. Іваньковіч. У мужчын з балам 51,4 чэмпіёнам стаў Г. Гурыновіч (фізмат).

Адбыліся таксама выступленні па праграме майстроў спорту. Тут удзельнічала ўсяго 2 чалавекі. Першынствавала студэнтка філагічнага факультэта Л. Патаповіч.

У выніку двухдзённай барацьбы на першае месца вышаў згуртаваны калектыў фізіка-матэматычнага факультэта, на другое месца—спартсмены хімфака. Добра, у параўнанні з мінулымі годамі, выступіў геолага-геаграфічны факультэт, які заняў трэцяе месца.

Т. НАЗАРЧУК.

На гарадскіх спаборніцтвах

Група спартсменаў нашага ўніверсітэта днямі прымала ўдзел у спаборніцтвах вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў Мінска па лёгкай атлетыцы.

Студэнт геофака В. Кіслік дабіўся лепшых паказчыкаў у бегу на 5 тысяч метраў, выканаўшы норму трэцяга разраду. Студэнт філфака І. Дабралюбаў стаў пераможцам па спартыўнай хадзьбе на 10 кілометраў. Ён паказаў адзіны за ўсе спаборніцтвы вынік першага разраду—47 мінут 55,2 секунды.

У спаборніцтвах мужчын па прыжках у даўжыню першынстваваў таксама студэнт нашага ўніверсітэта Л. Станішэўскі з вынікам 6 метраў 49 сантыметраў.

У камандным заліку лёгкаатлеты ўніверсітэта занялі трэцяе месца.

Фельетон
Справы грашовыя

Як і ўсе заядлыя стылягі, яны не маглі жыць без гарэлкі і рэстараннага тлumu. Утрымліваць парачку такіх райскіх птушак пры сваёй асобе было цяжка нават Ніне Тычына, маючай чутлівую мамачку. А мамачка вельмі добра забяспечвала грашыма сваё дзіця—«Няхай жыве ў сталіцы на шырокую нагу».

І дзіця жыло. Жыло, набіраючыся розуму за столікам са спіртнымі напіткамі.

Хутка «адукаваны» розум ёй падказаў спосаб, як лёгка і проста можна падвоіць свой бюджэт, не звяртаючыся да родзічаў за датацыяй. А падвоіць яго было неабходна: птушкі шырока расчынлялі перасохшыя раты, патрабуючы каньяку і катлет па-кіеўску.

І студэнтка гістарычнага факультэта Ніна Тычына, кінуўшы сумленне пад рэстаранны столік, накіравалася прамышляць на вялікую дарогу, якая ішла ад універсітэта да медінстытута. Не здарма-ж гаворыцца: не мей сто рублёў, а мей сто сяброў.

— Слухай, мілая,—шытаючы носам, звярнулася яна да Тані, знаёмай студэнткі медінстытута,—грошы ўкралі. Мая даражэнькая, бедная ма-ма-мачка на паліто прыслала—і тыя таксама ўкралі, усё дашчэнт.

— Не плач!—супакойвала яе сяброўка, не падазраючы, што слёзы, выступіўшыя на падведзеных сінявой вачах, былі кракадзілавымі.—Вось у мяне 100 рублёў, бяры, калі ласка, а я як-небудзь пераб'юся, пакуль ты атрымаеш з дому.

Вечарам у рэстаране «Мінск» стылягі шумным натоўпам знішчалі спіртное, а душа-дзяўчына Ніна Тычына кідала направа і налева чароўныя погляды...

— Мая бедная ма-ма-мачка, усё ўкралі, да капейкі!—енчыла яна праз дзень перад другой сяброўкай Ірынай П. І гэтая таксама папалася на вудачку, аддаўшы усё, што было ў яе кішэні—350 рублёў. Нельга-ж не дапамагчы чалавеку ў бядзе.

Стылягі былі задаволены. Ніна Тычына таксама.

Не будзем гаварыць аб дробязных зборах па 25—50 руб., якія праводзіліся ў чытальні сярод навучаючайся моладзі. Напамнім толькі аб 600 руб., даверліва аддадзеных адной з студэнтак 6 курса медінстытута гэтаму чалавеку без сумлення і якой Ніна, як і іншым, абяцала, што грошы будуць звернуты ў хуткім часе.

Ішоў час, а грошы не звярнуліся. І тут у Ніны раптам змяніўся характар. Яна страціла жаданне сустракацца са знаёмымі, не пазнавала ранейшых сябровак і пры сустрэчы з імі на

вуліцы заўсёды выказвала асаблівую цікавасць да нябеснага зводу. Што яна адчувала ў такую мінуту? Цяжка адказаць. Яна-ж была чалавекам без сумлення.

На пісьмо студэнткі Ірыны П. да маці Ніны Тычына, дзе паведамлялася аб доўгу дачушкі, прышоў перавод на 150 рублёў. Гэтай сумай мамачка, адказны работнік партыйнага апарата, выраныла адчапіцца ад назойлівых крэдытораў, турбаваўшых яе ненаглядную дачушку. «Хопіць, моў, ім. Няхай не будуць даверлівымі».

Тады пацярпеўшыя студэнты звярнуліся ў камсамольскую арганізацыю ўніверсітэта і ў дэканат гістфака. Але камсамольскае кіраўніцтва ў гэты час планавала, вырашала, праводзіла, прапінвала, ставіла рубам і падымала на прынцыповую вышыню праблемы велізарнага значэння і таму не знайшло часу для разбору падобных дробязей. А дэканат, зразумела, быў загружан яшчэ больш важнымі справамі, і таму скарга студэнтаў папала ў доўгую скрынку.

Што датычыцца Ніны Тычына, то яна жыве надрэнна і цяпер вывучае новы спосаб здабычы грошай з кішэняў студэнтаў.

Але, калі Тычына пазычала грошы ў прыватных асоб, то студэнт Л. В. Матруховіч вырашыў такім-жа чынам пазычыць грошы ў дзяржавы. Закончыўшы Мінскі індустрыяльны тэхнікум працоўных рэзерваў, ён атрымаў прызначэнне на работу і аванс пад'ёмных у суме 471 руб. Па прызначэнню ён не паехаў, а замест гэтага пастуніў вучыцца ва ўніверсітэт. І вось перад намі адносіна, прысланае з тэхнікума, дзе Матруховічу пагражаюць судом, калі ён у бліжэйшы час не звярне назад «пазычаныя» ў дзяржавы грошы.

Што датычыцца студэнта І курса фізмата П. Сазанчука, то ён лічыць за лепшае проста, без усялякіх разоў, узяць грошы з чамадана таварыша. Жыллёва-бытавая камісія звярнулася да адміністрацыі ўніверсітэта з просьбай сурова пакараць гэтага хапугу.

Ёсць звесткі, што хітрым метадам «пазыкі» без аддачы карыстаецца і «герой» прэсы як насценнай, так і ўніверсітэцкай, «вялікі» Леў Егісаран.

Гэтыя людзі прэтэндуюць на тое, каб у будучым стаць юрыстамі, выкладчыкамі, навуковымі работнікамі, прадстаўляць нашу савецкую інтэлігенцыю. Напамнім ім, што з нячыстым сумленнем нельга брацца за чыстыя справы. Няма месца жулікам і злодзеям у радах савецкіх студэнтаў!

П. АЛЯКСАНДРАУ.

СУСТРЭЧЫ ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ

* * *

Днямі ў клубе адбылася сустрэча студэнтаў універсітэта з палірыкам тав. В. Е. Благадаравым, які быў у ліку работнікаў навуковай станцыі «Паўночны полюс—2».

Студэнты з вялікай увагай праслухалі змястоўную лекцыю тав. В. Е. Благадарава на тэму «376 дзён на дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс—2».

Пасля лекцыі быў паказан дакументальны кінофільм з жыцця палірыкаў.

14 мая ў аўдыторыі № 58 адбыўся цікавы вечар сустрэчы студэнтаў нашага ўніверсітэта з рэкардсменамі свету па кулявой стральбе.

Прысутнічаўшыя на вечары рэкардсмены Б. Пераберын, Н. Калеснічэнка, В. Раманенка і другія расказалі студэнтам аб сваіх поспехах і метадах авалодання стралковым майстэрствам, адказалі на рад пытанняў.

ГІСТОРЫЯ АДНОЙ ДЫСЕРТАЦЫІ

Кніжка А. Старажава «Гісторыя майго сучасніка» В. Г. Караленкі перш за ўсё малапісьменная па мове і стылю. Амаль на кожнай яе старонцы сустракаюцца звароты мовы, падобныя да наступных: «на працягу апавядальнай канвы», «ушэўненасць у блізкі крах дэспатычнага ладу», «пісьменнік улавіў нарастаючую хвалю канчаючагася доўгацярпення»...

Моўная малапісьменнасць кніжкі А. Старажава знаходзіцца ў поўнай «гармоніі» з агульным яе ўзроўнем. Параўноўваючы, напрыклад, «Гісторыю майго сучасніка» Караленкі з мемуарна-мастацкімі кнігамі Аксакава, А. Старажаў піша, што «у С. Т. Аксакава чаруючая прырода, як правіла, іграе ролю згладжвання супярэчнасцей сацыяльнай рэчаіснасці... У Караленкі-ж, наадварот, чаруючая прырода служыць балзамам, які ўмацоўвае сілы ссыльнага, праследванага патомкам і прадаўжальнікамі справы багровых».

Вялікую частку сваёй кніжкі А. Старажаў прысвячае высьвятленню «творчай гісторыі» мемуараў Караленкі. Асноўная канцэпцыя, якую ён пры гэтым развівае, зводзіцца да наступнага: у той час, калі Караленка прыступіў да работы над «Гісторыяй майго сучасніка», яго грамадска-палітычныя погляды раптам сталі значна больш прагрэсіўнымі, і пры гэтым настолькі, што ў выніку ў пісьменніка з'явіўся «новы светапогляд», у святле якога яму прышлося рэвізаваць і «перапрацоўваць» усё напісанае раней. А. Старажаў адносіць гэтае раптоўнае «змяненне светапогляду» Караленкі да якогасці прамежкавага моманту паміж 1906—1908 гадамі, калі ў розных часопісах быў апублікаван першы том «Гісторыі майго сучасніка», і 1909 годам, калі гэты том быў выдадзены асобнай кнігай. Адсюль, моў, і ўся тая розніца, якая ёсць паміж часопіснай і канчатковай рэдакцыямі першага тома. І вось у спецыяльным раздзеле, прысвечаным «творчай гісторыі» першага тома, А. Старажаў устаўляе шэраг адрозненняў паміж двума рэдакцыямі гэтага тома і на падставе гэтых адрозненняў будзе далёка ідучыя вывады. Як ён гэта робіць, можна судзіць па такому прыкладу.

Дакранаючыся аднаго эпизода з часоў дзяцінства пісьменніка (як парабак Іван зрабіў жорсткую расправу над коньмі свайго пана), А. Старажаў супастаўляе, як звычайна, дзве рэдакцыі гэтага

эпізода. Ён на трох старонках распісвае аб тым, што вось, моў, па часопіснаму варыянту «Іван б'е коней, відавочна, проста разлаваўшыся на іх непазаслухмянаства», а ў канчатковай рэдакцыі ён «б'е коней галоўным чынам таму, што на «праклятай панскай жывёле» ён хацеў вымесяціць сваю злосьць да паноў». Але, прыводзячы першапачатковы часопісны тэкст, А. Старажаў прапускае ў ім радкі: «І ўсе адчувалі пры гэтым, што Іван не проста біў непазаслухмяных жывёл, а вымяшчаў злосьць іменна на панскай жывёле». Такім чынам, ніякай розніцы паміж двума рэдакцыямі няма, але А. Старажаў яна патрабавалася, і ён яе сфабрыкаваў.

Падобныя ператрымкі не адзінаковыя ў кніжцы А. Старажава. Лічачы «Гісторыю майго сучасніка» ледзь не адзіным ідэяпаўнацэнным творам Караленкі, А. Старажаў тым самым спрабуе знізіць значэнне папярэдняй творчасці пісьменніка (80—90-я гады), разглядаючы яе пераважна як матэрыял для «ідэянай перапрацоўкі» ў мемуарах. Ён так і піша: «Галоўным, грунтоўным прынцыпам перапрацоўкі папярэдняй творчасці ў першым томе «Гісторыі майго сучасніка» з'яўляецца ідэяная перапрацоўка»... Шматлікія прыклады гэтай «перапрацоўкі», якія прыводзіць А. Старажаў, маюць такі-ж кошт, што і параўнанні рэдакцый.

Параўноўваючы вядомы нарыс Караленкі «Чудная» з тымі старонкамі «Гісторыі майго сучасніка», дзе Караленка расказвае аб сваім арышце ў Начынках, А. Старажаў заяўляе наступнае: «Цікава адзначыць, што апастылаваны да некаторага ступені вобраз унтер-афіцэра Гаўрылава ў «Чудной», які бачыў (?) у кожным чалавеку раней за ўсё Чалавека, на старонках мемуараў паказан звычайным жандармам, які дзейнічае ў адносінах да канвайруемых не толькі па «інструкцыі», але, дзеля выслужвання, і звыш інструкцыі. Так, у мемуарах апісваецца, як гэты самы Гаўрылаў, прыехаўшы ў Начынка, кі за В. Г. Караленкам, пажадаў абшукаць рэчы апоніага, хаця ў «інструкцыі» гэтага не было прадпісана». І далей ідзе разважанне аб тым, што гэта новая трактоўка жандарма Гаўрылава была прадываганна «новым светапоглядам» пісьменніка, які, моў, у гады работы над трэцім томам мемуараў «не мог не перагледзець

сваёй пазіцыі» у адносінах «гаўрылавых» і т. п.

Між тым у адпаведным раздзеле трэцяга тома «Гісторыі майго сучасніка» (раздзел называецца «Зноў дарога.—Ахоўнік закона» і інш.) гаворыцца зусім іншае. Ніякай «новай» трактоўкі вобраза Гаўрылава мы там не знаходзім. Да Караленкі з'явіліся два жандармы, і на вобыску настойваў не Гаўрылаў, як сцвярджае Старажаў, а другі жандарм («старшы»), які быў прыкметна п'яны і вёў сябе развязна і груба». Аб тым-жа, які выведзен у нарысе «Чудная» пад прозвішчам Гаўрылаў, Караленка ў мемуарах піша наступнае: «Малодшы з іх, якога я потым апісаў у адным з сваіх нарысаў, чалавек больш разумны і ўмераны, паклікаў старшага і пачаў штосьці гаварыць яму. Той здаўся». Як мы бачым, малодшы жандарм з «Гісторыі майго сучасніка» амаль нічым не адрозніваецца ад Гаўрылава з «Чудной», насуперак сцвярджэнням Старажава.

Значная частка рэцэнзіруемай кніжкі А. Старажава была апублікавана некалькі год назад у «Вучоных запісках» Чкалаўскага педагагічнага інстытута з такой заўвагай ад аўтара: «Работа на тэму «Гісторыі майго сучасніка» В. Г. Караленкі была прадстаўлена намі на атрымманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук і 5 сакавіка 1949 г. абаронена ў Ленінградскім дзяржаўным педагагічным інстытуце імя А. І. Герцэна».

У красавіку 1950 года на спецыяльным пасяджэнні кафедры літаратуры Чкалаўскага педінстытута, прысвечаным абмеркаванню гэтага выпуска «Вучоных запісак», работа А. Старажава ў яго прысутнасці была падвергнута рэзкай крытыцы, прычым тады-ж былі ўскрыты недастойныя прыёмы, да якіх ён не пасароміўся прыбегнуць у сваім «даследаванні».

Праз тры гады дысертацыя А. Старажава ўжо поўнаасцю выйшла ў свет у Мінску, выйшла без якіх-небудзь істотных змяненняў і з захаваннем тых ператрымак, на якія было ўказана аўтару ў Чкалаве...

Давяляецца запытаць: як магла быць прынята да абароны такая дысертацыя і як магло дзяржаўнае выдавецтва БССР выдаць гэтую малапісьменную кніжку?

Н. ПРАШІНІКАУ.
(«Літаратурная газета»).

Новыя правілы прыёму ў ВНУ

Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР зацвердзіла новыя правілы прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Пачынаючы з гэтага года ўступны экзамен па адной з замежных моваў уводзіцца ва ўсіх ВНУ, за выключэннем сельскагаспадарчых, настаўніцкіх інстытутаў і інстытутаў саюзных рэспублік, дзе выкладанне вядзецца на нацыянальных мовах. Ад экзамену па замежнай мове вызваляюцца паступаючыя ў завочныя і вячэрнія інстытуты і аддзяленні.

Ва ўсіх ВНУ, за выключэннем філалагічных факультэтаў і аддзяленняў, адмяняюцца ўступныя вусныя экзамены па рускай мове і літаратуры.

Да гэтага часу ў вышэйшую школу прымаўся асобы не маладзей за 17 год. Новымі правіламі гэтыя гранічны ўзрост адмяняецца.

Прыём у завочныя і вячэрнія ВНУ павінен праводзіцца ў сакавіку адпаведнасці з работай паступаючага. У будаўнічыя навучальныя ўстановы, напрыклад, будуць прымацца толькі работнікі будаўнічай прамысловасці, у педагагічныя ВНУ—настаўнікі і г. д. Толькі на свабодныя месцы могуць прымацца работнікі іншых прафесій пры ўмове згоды іх перайсці на работу па новай спецыяльнасці на працягу першых трох год навучання.

(ТАСС).

Аб шкодзе курэння

Курэнне—распаўсюджаная з'ява, кураць большасць мужчын, многія жанчыны і нават падлеткі. Аднак далёка не кожны з курачых глыбока ўсведамляе, якую шкоду наносіць гэта здароўю. Абаронцы курэння гавораць, што гэта ўзбуджае энергію, павышае працаздольнасць, супакойвае нервовую сістэму.

Медыцына навукова адхіляе такія сцвярджэнні. У тытуні атрымліваецца моцны яд—нікацін. Для дарослага чалавека доза чыстага нікаціну ў 0,08—0,16 грама з'яўляецца смерцельнай. Пры выкурванні ў дзень да 20 папярост у арганізм паступае ў сярэднім 0,1 грама нікаціну. Вострага атручвання пры гэтым не наступае, бо нікацін паступае ў арганізм малымі дозамі, і арганізм да яго прывыкае. Аднак гэта не змяншае шкоднага ўздзеяння нікаціну.

Нікацін уплывае на ўсе органы чалавека: на нервовую сістэму, на сэрца і кровазваротныя сасуды, дыхальныя органы, страўнік, кішэчнік і органы пачуццяў. Пад уплывам нікаціну сасуды мозгу хутчэй зношваюцца, кроў паступае ў мозг у меншай колькасці. Таму пагоршваецца яго жыццё, паяўляюцца галаўныя болі, галавакружэнне, зніжаецца памяць, губляецца працаздольнасць. Курэнне ўзбуджае сардэчную дзейнасць: павялічваецца колькасць сардэчных скарачэнняў, што садзейнічае хуткаму зношванню і старэнню сардэчна-сасудзістай сістэмы, а гэта цягне да скарачэння жыцця чалавека.

Вялікі рускі фізіёлаг І. П. Паўлаў гаварыў: «Не піце віна, не атручвайце сэрца тытунём і пражывеце столькі, колькі жыў Тыцыян» (выдатны італьянскі мастак, які пражыў 99 год).

Статыстыка паказвае, што курцы, якія працуюць у дрэнна вентыліруемых памяшканнях, часта захворваюць туберкулёзам. У курцоў адзначаецца таксама цэлы рад хваравітых з'яў у страўніку і кішэчніку, знікненне апетыту, болі. Нікацін, дзейнічаючы на нервовыя вузлы, закладзеныя ў страўніку, кішэчніку, спачатку паскарае дзейнасць гэтых органаў, а затым тармозіць іх функцыі. Прафесар В. Ф. Зеленін лічыць, што курэнне тытуню садзейнічае развіццю язавай хваробы.

Поспех лячэння ўсіх страўнікава-кішэчнікавых захворванняў у вялікай ступені звязан са спыненнем курэння. Нікацін дзейнічае шкодна і на органы пачуццяў: прытупляе слых, здольнасць адрозніваць пахі, зніжае ўспры-

манне смакавых адчуванняў, выклікае запаленне зрокавага нерву і пагаршае зрок.

Асабліва шкоднае дзеянне нікаціну на жаночы і дзіцячы арганізм. У курцоў-жанчын назіраецца, у прыватнасці, заўчаснае старэнне. Нікацін тармозіць агульнае развіццё дзяцей, затрымавае іх рост, пагаршае ўважлівасць і памяць, што адмоўна ўплывае на паспяховасць. Нават знаходжанне дзяцей у накураным памяшканні шкодна адбываецца на дзіцячым арганізме. На чалавека шкодна ўплывае не толькі нікацін, але і іншыя складаныя часткі тытунёвага дыму, асабліва вокіс вуглярода (чадны газ). У дыме 25 папярост утрымліваецца 0,5 літра чаднага газу.

Цікава адзначыць, што ў выхляпных газах аўтамабільнага матара вокісу вуглярода ў два разы менш, чым у тытунёвым дыму. Чадыны газ лёгка злучаецца з гемаглабінам крыві, які ў выніку гэтага не здолён разносіць кісларод.

Усякі курец павінен ведаць і разумець, што ён атручвае не толькі сябе, але і іншых.

— Як-жа кінуць курыць?

Трэба мець на ўвазе, што ў курэнні вялікую ролю адыгрывае не столькі прывычка да наркатыкаў, колькі да самага працэсу курэння, да папяросты. А ад такой прывычкі можна пазбавіцца. Многія спыняюць курэнне, але праз некаторы час зноў пачынаюць курыць. Тлумачыцца гэта тым, што ў першыя дні адвыкання ад курэння наглядаецца некаторае зніжэнне працаздольнасці, прыгнечаны настрой, раздражальнасць, дрэнны сон. Часамі паяўляюцца галаўныя болі, болі ў страўніку, сухасць у роце. Такі стан можа працягвацца ад двух да чатырох тыдняў. Затым самаадчуванне кідаючага курыць з кожным днём пачынае паліпацца: паяўляецца бадзёрасць, добры апетыт і сон, павышаецца працаздольнасць.

У барацьбе з курэннем, як і з алкагалізмам, вельмі вялікае значэнне мае фізкультура. Штодзённая ранішняя зарадка, аліванні халоднай вадой асыяжаюць і ўмацоўваюць арганізм чалавека. А чым раней чалавек расстанецца з сваёй прывычкай курыць, тым хутчэй правільны спосаб жыцця і фізкультура адноўяць яго здароўе і наможа прадоўжаць жыццё.

Урач О. ВАЙЦЭХОВІЧ.

Рэдактар В. Л. ШАЦІЛА.

Конкурс на лепшы пераклад

Некаторы час таму назад кафедра нямецкай і французскай мовы правяла сярод студэнтаў другіх курсаў закрыты конкурс на лепшы пераклад з замежнай на рускую мову. У конкурсе ўдзельнічала каля 60 студэнтаў усіх факультэтаў.

Для пераклада быў прапанаван мастацкі тэкст намерам у 2500 знакаў на дзве гадзіны работы.

Усім удзельнікам конкурсу было выдадзена па два канверты: у адзін з іх трэба было пакласці свой пераклад пад псеўдонімам, а ў другі—лісток з распісфрэйкай псеўдоніма. Другі канверт кожны студэнт заклеіваў сам. Ат-

рымліваючы ад студэнтаў канверты з работамі, выкладчыкі адначалі час, які быў затрачан на пераклад.

Пры ацэнцы работ журы ўлічвала правільнасць і дакладнасць перакладу, стыль рускай мовы, а таксама тэрмін выканання. Толькі пасля ацэнкі той або іншай работы, падпісанай псеўдонімам, раскрываўся канверт з сапраўдным прозвішчам аўтара перакладу.

За выдатны пераклад прэміраваны дыпламамі I-й ступені і кнігамі студэнтка Антонава (II курс філфака), Неменман (II курс фізмата) і Маньская (II курс біяфака). Дыпламы 2-й ступені атрымалі Бесман, Палонскі, Мац-

кевіч, Каган, Парфенава, Комар, Клімковіч.

За добры пераклад узнагароджана дыпламамі 14 чалавек.

Конкурс паказаў, што студэнты нашага ўніверсітэта ўжо на II курсе паспяхова спраўляюцца з перакладам тэкстаў сярэдняй цяжкасці, умеюць карыстацца слоўнікам, добра перадаюць літаратурнай рускай мовай дакладны сэнс замежнага тэкста.

Кафедра замежных моў лічыць карысным і ў далейшым праводзіць падобныя конкурсы не толькі на другіх, але і на трэціх і чацвёртых курсах універсітэта.

Е. МАЦІСОН,
заг. кафедрай нямецкай і французскай мовы.